

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 37/22

Luksemburg, 24 lutego 2022 r.

Wyrok w sprawie C-389/20

TGSS (Bezrobocie pracowników domowych)

Ustawodawstwo hiszpańskie wykluczające pracowników domowych z kręgu beneficjentów zasiłków dla bezrobotnych w sytuacji, gdy ta kategoria pracowników składa się prawie wyłącznie z kobiet, jest sprzeczne z prawem Unii

To wykluczenie stanowi dyskryminację pośrednią ze względu na płeć w dostępie do świadczeń z zabezpieczenia społecznego

Ochrona z tytułu szczególnego systemu zabezpieczenia społecznego pracowników domowych, przewidzianego w ustawodawstwie hiszpańskim, nie obejmuje ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Pewna osoba, zatrudniona jako pracownica domowa, świadcząca pracę na rzecz osoby fizycznej, od stycznia 2011 r. jest ubezpieczona w tym szczególnym systemie zabezpieczenia społecznego. W listopadzie 2019 r. wystąpiła do Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) (powszechnej kasy ubezpieczeń społecznych, Hiszpania) z wnioskiem o opłacanie składki z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia w celu nabycia prawa do tych świadczeń społecznych. TGSS oddalił ten wniosek ze względu na to, że ustawodawstwo hiszpańskie wyraźnie wyklucza możliwość odprowadzania składek do tego systemu szczególnego w celu uzyskania ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Wobec tego pracownica wniosła skargę do Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Vigo (sądu administracyjnego szczebla prowincji nr 2 w Vigo, Hiszpania), twierdząc zasadniczo, że ustawodawstwo krajowe stawia pracowników domowych w trudnej sytuacji społecznej, gdy ich stosunek pracy ulega rozwiązaniu z przyczyn od nich niezależnych. W takim bowiem przypadku nie mogą oni otrzymywać nie tylko zasiłków dla bezrobotnych, lecz również jakiegokolwiek innego świadczenia lub zasiłku uzależnionego od wygaśnięcia prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W tym kontekście sąd hiszpański podkreśla, że kategoria rozpatrywanych pracowników składa się prawie wyłącznie z kobiet, wobec czego zwrócił się on do Trybunału o dokonanie wykładni dyrektywy w sprawie równego traktowanie w dziedzinie zabezpieczenia społecznego¹ w celu ustalenia, czy w tym przypadku mamy do czynienia z dyskryminacją pośrednią ze względu na płeć, zakazaną na mocy tej dyrektywy.

W dzisiejszym wyroku **Trybunał orzekł, że dyrektywa w sprawie równego traktowanie w dziedzinie zabezpieczenia społecznego stoi na przeszkodzie przepisowi krajowemu, który wyklucza świadczenia z tytułu bezrobocia ze świadczeń z zabezpieczenia społecznego przyznawanych pracownikom domowym w ramach ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego, jeżeli przepis ten stawia w szczególnie niekorzystnym położeniu pracowników płci żeńskiej w porównaniu z pracownikami płci męskiej i nie jest on uzasadniony obiektywnymi czynnikami niezwiązanymi z dyskryminacją ze względu na płeć.**

Trybunał przypomniał na wstępie, że dyskryminację pośrednią ze względu na płeć stanowi sytuacja, w której z pozoru neutralny przepis stawia osoby danej płci w szczególnie niekorzystnym

¹ Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 1979, L 6, s. 24).

położeniu w porównaniu do osób innej płci, chyba że taki przepis jest obiektywnie uzasadniony i proporcjonalny.

Trybunał podkreślił, że to do sądu hiszpańskiego należy ocena, czy sytuacja ta występuje w rozpatrywanym przez niego sporze, a jednocześnie udzielił temu sądowi wskazówek w tym zakresie.

Trybunał zauważył, że zgodnie z hiszpańskim ustawodawstwem wszyscy pracownicy najemni podlegający powszechnemu systemowi zabezpieczenia społecznego, w ramach którego wyodrębniony jest szczególny system zabezpieczenia społecznego pracowników domowych, są co do zasady uprawnieni do zasiłków dla bezrobotnych. W Hiszpanii odsetek zatrudnionych mężczyzn i odsetek zatrudnionych kobiet są mniej więcej podobne. Natomiast proporcje te różnią się znacząco w grupie pracowników domowych, ponieważ kobiety stanowią w niej ponad 95 % zatrudnionych. Odsetek pracowników płci żeńskiej, których dotyczy odmienne traktowanie wynikające z rozpatrywanego wykluczenia jest więc znacznie wyższy niż odsetek pracowników płci męskiej. W rezultacie, **ustawodawstwo krajowe stawia w szczególnie niekorzystnym położeniu pracowników płci żeńskiej i wobec tego prowadzi do sprzecznej z dyrektywą dyskryminacji pośredniej ze względu na płeć, chyba że służy ono uzasadnionemu celowi polityki społecznej oraz jest właściwe i niezbędnym do osiągnięcia tego celu.**

Rząd hiszpański i TGSS podnoszą, że wyłączenie z ochrony przed bezrobociem pracowników domowych związane jest ze specyfiką tego sektora zawodowego, w tym ze statusem pracowników, oraz służy realizacji celów w postaci utrzymania poziomu zatrudnienia i walki ze zjawiskiem nielegalnej pracy i nadużyć. Trybunał potwierdził, że **wymienione cele są uzasadnionymi celami polityki społecznej. Jednakże, stwierdził on, że ustawodawstwo hiszpańskie nie jest właściwe do osiągnięcia tych celów, ponieważ nie jest wdrażane w sposób spójny i systematyczny w świetle tych celów.**

Trybunał stwierdził bowiem, że **kategoria pracowników wykluczona z ochrony przed bezrobociem nie różni się w sposób istotny od innych kategorii pracowników, którzy nie są z niej wyłączeni.** Podkreślił, że te inne kategorie pracowników, którzy świadczą pracę w miejscu zamieszkania pracodawców niebędących przedsiębiorcami lub których sektor zatrudnienia charakteryzuje się taką samą specyfiką w zakresie stóp zatrudnienia, kwalifikacji i wynagrodzenia jak sektor zatrudnienia pracowników domowych, podlegają podobnym zagrożeniom pod względem obniżenia poziomu zatrudnienia, nadużyć i korzystania z nielegalnej pracy, lecz wszystkie są objęte ochroną przed bezrobociem. Ponadto Trybunał dodał, że **ubezpieczenie w szczególnym systemie zabezpieczenia społecznego pracowników domowych rodzi co do zasady prawo do wszystkich świadczeń przyznawanych przez hiszpański powszechny system zabezpieczenia społecznego z wyłączeniem świadczeń z tytułu bezrobocia.** System ten obejmuje między innymi ryzyko związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi. Stąd wynika także brak spójności w tym względzie, ponieważ te inne świadczenia **wiążą się z takim samym ryzykiem nadużyć na polu społecznym** jak świadczenia z tytułu bezrobocia.

Wreszcie Trybunał ocenił, że **ustawodawstwo hiszpańskie wykracza poza to, co jest konieczne do realizacji przedstawionych celów.** Wyłączenie z ochrony przed bezrobociem pociąga za sobą bowiem niemożność uzyskania innych świadczeń z zabezpieczenia społecznego, do których pracownicy domowi mieliby prawo, a których przyznanie uzależnione jest od wygaśnięcia prawa do świadczeń z tytułu bezrobocia. **Wyłączenie to w ten sposób pociąga za sobą jeszcze większy brak ochrony socjalnej, skutkujący trudną sytuacją społeczną.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.